

## آبونه شرائطی

جمالك عثمانیهده سنه لکی (۶۵) ، التي  
آیلنی (۳۵) غروشدور .  
جمالك اجنیهده سنه لکی (۱۷) ، التي  
آیلنی (۹) قراندور .

## اداره خانه

باب طای جاده سنده اورخان یکه خاندنه  
نومرو ۲۳-۲۶

## اضطارات

آبونه بدلی پشیندر .

§

مشالکه موافق آثار مع المنونیه قبول  
اولنور . درج ایدیلمه یزیر  
اعاده اولوماز .

## اضطارات

رساله مزدن آلدینی کون-ترنک شرطیله  
بشون یزیر هر هانکی رغزته طرفندن  
اقتباس اولونه یزیر .

§

مکتوبلرک ، امضارک واضح و  
ارقوناقلی اولسی و آبونه صره  
نومروسی محتوی بولونکی لازمدور .

§

جمالك اجنیهده یچون آبونه اولانلرک  
آدرس لرینک قراندور ۹۹ ده یازلمی  
رجا اولنور .

§

اون آبونه قید ایدن ذاته بر آبونه  
مجاناً تقدیم اولنور .

# الکشاف

سر ۱۳۳۰

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیهده  
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ارباب

عدد ۴۸ - ۲۳۰ صفر ۲۹ ۱۳۳۱ پنجشنبه ۲۴ کانون ثانی ۱۳۲۸ جلد ۲ - ۹

## خطبه مؤاعظ

### موعظه

استاد محترم محمد عاكف بك افندی طرفندره  
بایزید کر سیسنده

« ۲۰ کانون ثانی ، بازار ، ایکنیدین سوکرا »

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم . ان الله  
وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا  
تسليماً . صل اللهم وسلم وبارك على سيدنا ونبينا محمد وعلى آله وصحبه .

## بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يا ايها الذين آمنوا استجبوا لله وللرسول اذا دعاكم لما يحييكم  
واعلموا ان الله يحول بين المرء وقلبه وانه اليه تحشرون .  
واتقوا فتنة لا تصيبن الذين ظلموا منكم خاصة واعلموا ان الله

شديد العقاب . صدق الله العظيم .

( يا ايها الذين آمنوا ) اي جماعت مسلمين ، اي اللهك ديتنه ايمان  
ايدنلر ! ( استجبوا ) اجابت ايديكز : ( لله ) اللهه ، اللهك دعوتنه ،  
( وللرسول ) اللهك رسولنه ، او رسول محترمك دعوتنه . ( اذا دعاكم  
لما يحييكم ) أوت ، اولنرك سز لر ايچون حيات محض اولان دعوتنه .

اللهك ، رسولنك سزك حق كزده محض حيات اوله جق بر چوق  
اوامري وار ، اولنري ايفا ايدرسه كز كرك بوكونكي حيات فانيه .  
كزده ، كرك يارينكي حيات سمرمديه كزده مسعود اولور ، راحتله ،  
سعادتله ياشارسكز . ( واعلموا ان الله يحول بين المرء وقلبه ) سوکرا  
ييلمش اولو كز كه جناب حق ، انسانك قلبی ايله كندی آرسنه كیرر ؛  
یعنی مخلوقنك بوتون اسرارینه مطلع اولور . ( وانه اليه تحشرون )  
شونی ده بیلکز كه ینه مرجعكز الله ذوالجلالدر .

( واتقوا فتنة ) اومصیبتدن ، اوقتندن ، اوفلا كتدن صاقینیكر كه :  
( لانصين الذين ظلموا منكم خاصة ) اوبلا ، اوفلاكت هیچ بر زمان  
ایچكز دن یالکز صوجل اولانلره كز ؛ بلکه عمومكزه بردن مستولی  
اولور . ( واعلموا ان الله شديد العقاب ) برده كوزلر یكزی آچيكز ؛  
ای بیلکز كه : اللهك عقابی شدیددر ، مدهشدر .

بوايكي آیت سورة انفالدهدر . الله ذوالجلال بویوریور كه : بنم  
بوتون اوامرمده ؛ أوت ، كرك سزه قرآن ايله بیسلدیردیکم ، كرك  
پیغمبریمك لسانيله ، سنئيله تبلیغ ایتدیکم امرلرك هپسندره سزك ایچون  
حيات واردر . هم ناصیل حيات ؟ بوتون معناسیله بر حیات . مفسرین  
عظام بوراده کی ( حیات ) ی یالکز مغویاته حصر ایتيورلر ؛ مادیانه ده  
تشمیل ايله آتی اوکا كوره تفسیر ایدیورلر . ذاتاً مغویات ايله مادیات  
بربرندن آریله ماز . بدنسز روح اولماز ، روحسز بدن اوله مادیفی  
کبی . دیمك ، اوامر الهیهك كافه سنك ضمنتده بزم ایچون ، بز  
مسلمانلر ایچون ، حیات وار . ترکنده ایسه هلاک محقق .

آرتق دوشونمه یه حاجت وارمی ؟ ایشته کوریوروز . عالم اسلامك  
باشنه کان مصیبتلر ، بو آیتك نه قدر قطعی ، نه قدر صریح ، نه قدر

طوغرو اولدیغنی کوستردی ! شمدی به قدر مضمحل اولان نه قدر اقوام اسلامیه وارسه هپ احکام الهیهی ایفا ایتمهک یوزندن محو اولدیلر . واقعا جناب حق « مالک الملکیم » دییور ؛ بو عالمده ایسته . دیکی کی تصرف ایدر ؛ دیله دیکندن آلیر ، دیله دیکنه ویرر ؛ ایسته . دیکنی اعزاز ایلر ، ایسته دیکنی تذلیل ایدر . بونده شبهه یوق . فقط هیچ بر قوم کوستر یله مزکه ، کنیدیسی ، ذلته ، اسارته ، محکومیته استحقاق کسب ایتمه دن انقراضه کیتمش اولسون ؛ هیچ بر ملت کور یله مزکه ملکنه صاحب اولمق استعدادینی غائب ایتمه دن وطن لندن چیقمش بولونسون . جناب حقک بر طاقم قوانینی ، قوانین ازیله سی واردر . اوت ، اوقانونلر ، هم ازلی در ، هم ابدی در . هیچ دهه دیگشمز . جناب حق بتون حقایق بوقانونلر ندره بر برر کوسترمش ؛ متعدد برلرده متعدد شکلدره بیلدیرمشر .

(سنة لله في الذين خلوا من قبل وان تجد لسنة الله تبديلا) - (فل سيرا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين) . کزیکز دنیایی ؛ ارضه ، سایه باقیکز ؛ مختلف قطعه لرده کی خرابه لری کوروکز ؛ سزدن اول کچمش ملتک نارینخی اوقویکز ... کوره جکسکرکه ؛ هپسی عینی اسباب ، عینی شرائط تحتنده ترقی ایتمشلر ، ینه عینی اسباب ، عینی شرائط تحتنده محو اولمشلر . چونکه عینی اسباب ، دائماً عینی نتایجی تولید ایدر .

اوامر الهیه دیندی ، هپسک ضمننده حیات وار . حتی نفی ایلک نظرده صرف آخرته عائد ظن اولونان بر طاقم عبادات مزوارکه ، اونلری ده تدقیق ایدر سهک کورورزکه هر برنده بو دنیا ایچون ده پک چوق منافع وار . مثلاً نماز ، مسلمانلره فرضدر . انسان کونده بش دفعه خالق یله کندی آرمسنده کی رابطه یی تجدید ایدیور . دنیایده تعلقی بویوک ، فائده سی چوق . چونکه انسانلری بر چوق منکراتدن منع ایدیور ؛ صوکر ا عینی دینه تابع میلیونلرجه بشری عینی زمانلرده ، یوزلر عینی کعبه یه ، عینی قبله یه متوجه اولمق شرط یله عینی قبله آلتنده جمع ایدیور . چونکه اسلام ، دین توحیددر ، چونکه اسلام اکمل ادیاندر . دین اسلام قدر الهک قوللری توحید ایتمش ، بر برینه ایصنیرمش بر دین یوقدر .

بیینر سکرکه : حضرت پیغمبرک بعثتسندن اول « اوس » ایل « خزرج » قبیله لری آرمسنده تام یوز یکرمی سنه اختلال ، قتال دوام ایتشیدی ؛ حجاز حوالیسی مذبحه حاله کلشیدی . اسلام کلدی ؛ نفاق ، شقاقی قالدیردی .

اسلامک تعیین ایتمش اولدینی عبادات ایله احکام ، فردلر آرمسنده اتحادی تأمین ایچوندور . بویله ایکن مع الاسف کور ییورزکه : مسلمانلر قدر تفرقه ایچنده قالمش ؛ تشقت ایچنده بونالمش بر مات یوق ! ده مین سویلدم ، ( لما یحییکم ، الهک بتون امرلرنده حیات وار . اوامر الهیهک ایشته اک برنجیسی اتحاددر . ) واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا واذکروا نعمة الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمة اخواناً وکنتم

علی شفا حفرة من النار فانقذکم منها . ) جناب حق دییورکه : هپکز بردن جبل الهی به ، دینه صاریلکیز ؛ یعنی احکام قرآنیه دن آریلایکیز . صاقین تفرقه یه دوشمیکیز ؛ صوکره محو اولورسکرز . الهک اوزریکزده کی نعمت لری خاطر یکزه کتیریکیز . بیلورسکرزیا : هانی آره کزده نزاعلر ، اختلافلر واردی ، بربرکزه دشمن ایدیکز ؛ اسلام سایه سننده جناب حق قلوبکزی توحید ایتدی ؛ قارداش اولدیکز ... هانی تاجهیم اوچورومک کنارینه قدر کلش ایدیکز . الله سزی اورادن قورتاردی ...

فی الحقیقه عرقی ، لسانی ، محیطی ، عاداتی ، الحاصل هر شیئی یکدیگرینه مابین اولان بوقدر اقوامی مسلمانلق قارداش یا عیشیدی ؛ قومیتی ، جنسیتی آرادن قالدیرمشدی . فقط صوکر زمانلرده بزمسلمانلر بوحقیقتدن غافل اولدق . آره مزه نامتناهی اسباب تفرقه کیردی . براقلم ممالک اجنبیه ده کی مسلمانلری ؛ عثمانلی مملکتنده بوقدر اقوام وار : اویله یا آرناروود ، کرد ، چرکس ، بوشناق ، عرب ، تورک ، لاز ... الحاصل ده بر چوق قومیتلر موجود .

پک اعلا ! هپسک بیننده کی رابطه ندر ؛ رابطه دیانت ! شیمدی به قدر بو رابطه سایه سننده قارداش کی یاشادق . تورک تورکلکک نه اولدیغنی بیلیمه یوردی ؛ آرناروود قومیتدن دم اور - میوردی . ذاتاً مسلمانلرده قومیت یوقدر . حضرت پیغمبر بویور ییورکه : « لیس منا من دعا الی عصبیة و لیس منا من قاتل علی عصبیة و لیس منا من مات علی عصبیة » قومیت غیرتی کوده نلر بزدن دکلدر ، یعنی مسلمان دکلدر ؛ قومیت سبیلله اوروشانده بزدن دکلدر ؛ قومیت کوده رک اولنلرده بزدن دکلدر .

واقعا سائر ملتدره ، مثلاً خرسیتیانلرده قومیت وار . اوت ، اونلر بو حس ایلله یاشایه بیلیرلر . فقط بز یاشایه مایز . دین کیدرسه بزم ایچون حیات یوقدر . پیغمبر بویله دییور ، شریعتک صاحبی بویله سویله یور . وقایع ده بو سوزی تأیید ایدیور .

فلاکت حاضره نک نامتناهی اسبابی وارکه اک برنجیسی قومیت یوزندن میدان آلان تفرقه در . یالکیز درت ، بش سنه در بو یوزدن نه حاله کلدک ؛ قومیت غیرت یله آفاقلار لری اصلاح ایچون اردومزی یوردق . اختلالدن چیقدق اختلاله کیردک ؛ مشکلاتدن چیقدق مشکلاته دوشدک ! چونکه اجنبیلر بویله ایسته یور ، مملکتلر مزنی المزدن المقی ایچون پروگراملری بو . برطرفدن آلیور ، متصل آلیورلر ؛ هم امین اولملی که معاذ الله مملکت مزنی تمام یله بترمه نیجه راحت اولمایه جقلدر . اجنبیلرک کندی حسابلرینه غایت الویریشلی کسدرمه برسیاستلری وار : هانی برزمانلر بزم آقینجیلریمز واردی . فتح ایتک ایسته دیکمز مملکتلره اردومزدن اول اونلری کوندرردک . بو آقینجیلر او مملکته کیرر ، اهالی یی تلاشه صوقار ، بر برینه دوشورور ، صوکرده اردو کیرر ، استیلا ایدر ، ایشی بیتیردی . بو عادتا اردونک برطلیعه الجیشی ایدی . ایشته طبق بونک کی اجنبیلرک ده بو کون آقینجیلری وارکه ار آقینجیلری ، اوطلیعه الجیشلری ؛ تفرقه در .

برخیر بکھو لردی . اما بز نہ پابہ جقدق ؟ بوتون مسلمانلری توحید ایلہ عظیم ، جسم برمسلمان حکومتی تشکیلی می ؟ خایر ! یالکز ، بز آدم اوله یقدق ، اونلرده بولونددقلری مملکتلرده دها آسوده اولور . لردی ؛ اجنبیلرک اونلر قارشى معامله سی دها ایله شیردی . ایشته روسیه دن کلنلر ، ایشته هند تاندن ، چین دن ، مغرب دن کلنلر ... هانکیسنه ایسترسه کز صوریکز ، هپسی بویله سویله یورلر . بیچاره لرک تابع اولدقلری اجنبی حکومتلری کنیدیلرینه قارشى هپ عثمانلی پیاسه سنه باقهرق معامله ده بولورلر .

بز اوامر دینیہ ایفا ایدیورز ؛ فقط اونلرده کی مقصدی فوت ایدیورز ؛ مثلاً ایکندی ده شو جامعه طوبیاندق ؛ عینی قبه نک آلتنده ، عینی امامک آرقه سنده نماز قیلدق ، فقط جامع دن چیقنجه ینه بربرمرزه بیکانه اولیورز . عجیباً بونمازلردن خالک مقصدی نه ایدی ؟ بز بربرمرزی طایتمق ؛ مسلمانلردن برجماعت ، برجمیت میدان کتیرمک . چونکه دین جماعته قائمدر . جماعتسز دین یاشاماز . دینسز جماعت بلکه یاشار . اسلامک جماعته اولان احتیاجی جماعتک اسلامه اولان احتیاجدن زیادهدر . علیه الصلاة والسلام افندیمز اوله بویوریور . دینک بوتون احکامنده کی روح : جماعته ، وحدته سوق ایتکدر . بز بوکون ، نه اولیور بیلیم یورم ، اکمتشت ملت اولدق . ظاهر احوالربنه باقارسک ، یکپاره برکتله . فقط حقیقت حاله قلبلری پریشان . کویاکه « تحسبهم جیماً وقلوبهم شتی » تعریف السیسی بزم حقمرده ؛ اعتصام بحبل الله بومی ؟

صوکر فلاکتیمزک باشلیجه اسبابندن بری ده لاجیلیمز اولدی . ( یا ایها الذین امنوا لم تقولون مالا تفعلون کبر مقتاً عندالله ان تقولوا مالا تفعلون ) ای ارباب ایمان یا پامایه جغکز شیلری نیچون سویلیورسکز ؟ بو ، حرکتکز عندالله فوق العاده مبغوضدر ؛ رضای السی به کلیاً مخالفدر ، حرامدر . ( کبر مقتاً عندالله ان تقولوا مالا تفعلون . ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیلہ ضحاً کأنهم بنیان مرصوص . ) الله او قوللردن راضی اولور ، او قوللرینی سورکه دیدکلرینی فعلاً یاپارلر ؛ ایشی سوزده براقازلر ؛ صوکر ، اونک سبیل الهیسنده جهاد ایدرلر . هم ناصیل جهاد ایدرلر ؛ خصمک قارشوسنده بوتون اجزاسی یکدیگرینه برچین ایدلش یکپاره بر بنا کی طورورلرده اوله مردانه جهاد ایدرلر .

عجبا بز نه یایدق ؟ درت بش سنه اولنه کلنجهیه قدر کچن زمانمز سکون ایله کچدی . شوصوک درت بوچوق ، بش سنه یی ده متصل سویله مکله کچیردک ! برملت که بوتون وجودی طورورده یالکز چکسی ایشلر ، ابته یاشاماز . شونی بیلیم که ملتک حیاتنده توقف یوقدر . برملت نه قدر ایلری کیدرسه کیتسون ؛ نه قدر یوکسکلره چیقارسه چیقسون ؛ اولدینی رده طوردیمی محو اولور چونکه بوتون انسانیت آلابیلدیکنه پک اوزاقلرده کی برنقطه یه ، برغایه دوضرو قوشوب کیدیور . بشریت جوشقون برسل کی عمان ترقی یه آتیلیم ایچون آله بیلدیکنه آقیور . بوسلک اوکنه طوروله ماز . ایشته بزده یابوغوله جغز ، یاوسل ایله برابر

اوروپالیلر ضبط ایتیمی قرارلشدیردقلری مملکتک اهالیسی آراسنه اوله تفرقه صو قارلر ، سنه لجه ماتمی بربریه بوغوشدیرلر . سرسم اهالی بو صورتله یورغون دوشدکدن صوکر کلوب چوللانیرلر . بوکون ده ایشته بز قارشى عینی سیاست قوللانیلدی . ذاتاً هریرده کی سیاستلری بودر . هندستانده ، دها اول اندلسده ، صوکرالری جزائرده ، ایرانده هپ بویله یایدیلر . تعقیب ایتدکلری سیاست هپ عینی سیاستدر ، هیچ دیکشمز .

مسلمان اولانلر ، هانی ، عن صمیم القلب مسلمان اولانلر ای بیلیمی درلر که : بو تفرقه ، بو قومیت چیقماز یولدر . دین بونکله برابر کیده مز ؛ مسلمانلق بو صورتله یاشایه ماز . صوکر ، دین حقنده سویله بویله دینلر ؛ اوافق تفک شبهه طاشییا نلرده ایجه ذهنلرینه یرلشدیرمیلدر که : ینه بو سیاستله مملکت یورومز . بوکا آرتیق برخاتم ویرملی در .

جناب حق ( ولا تفرقوا ) بیوریور ؛ تفرقه یه دوشمه یک ، فرقه لره آیریلایک ، دیور .

— ای اما ، بتون ملتدرده برچوق فرقه ل وار . دنیالری ده پک ای کی دیور . ترقی ایدوب طورویورلر . بو فرقه ل هر بیچ ده اونلرک اضمحلالنه سبب اولمایور ...

أوت ، لکن اونلر « فرقه » یی « تفرقه » معناسنده تلقی ایتیمزورلر . اونلرک فرقه حیاتی سزه — لاتشییه — سویله تمیل ایدیم : طبقی بزده کی مذاهب کی . بن حنفییم ، سن شافعی سک . سکا اعتراض ایدیورمییم ؛ ایکیمزده عینی خالقه عبادت ایدیورز . ایکیمزکده قرآنمز ، پیغمبرمز عینی ... ایشته اونلرده یکدیگرینه قارشى بونظرله باقیورلر . بزده ایسه بویله می ؟ هیات ! فرقه جیلایق تفرقه جیلقدق قراقیلیور . بربرمرزه دشمن کیسیلیورز . هر فرقه دیکر فرقه یی وطنک دشمنی طانیور ، اونظرله باقیور . مقصد مملکتک سلامتی در ؛ فلان فرقه سلامتی شویولدن حرکتده کورمش ؛ بزم فرقه ده بو طرفدن کیتمکده ، دیور . ایشته بو تفرقه ل ، هپ او یوزدن اولدی . نهایت مملکت اوچورومک ، هلاک اوچورومک تا کنارینه قدر کلدی . یووارلاماسنه پک جزئی برشی قالدی . شوصوک نفسنده اولسون عقلمزی باشمز آلامازسهق ، ینه بویله کیدرسهک — معاذالله — امیدلر بیته جک . ای جماعت مسلمین ! آرتیق کوزکزی آچکز ، عقلکزی باشکزه طوبیالییکز ؛ زیراتحت سلطنت نجیردایور ! بویله کیدرسهک — العیاذبالله — اوده ده وريله جک . اکر روسیه ده کی مسلمانلر هنوز دینلرینی محافظه ایدیورلرسه ؛ اکر فرانسزلرک تحت اداره سنده کی دینداشلرمن حالا تنصر ایتهمشلرسه ؛ اکر انکلتره ، هندلی قاداشلریمزه شیمدیلک سس چیقارمیورسه ... ای بیلکزه هپ چوروک ، چاریق ینه بو حکومت سایه سندهدر . معاذالله بو کیدرسه هپسنک کتدیکی کوندر . بز بو سلطنتی محافظه ایده میورسهق دوشونملی بز که بزم یوزمزدن او بیچاره لردن محو اوله جقلر . اونلرک بوتون نظرلری ، بوتون امیدلری بورایه معطوف ایدی . هپ بزدن

## قونفه رانس

سیاح شریع عبدالرشید ابراهیم افندی حضرتنری طرفندره  
دارالفون صالوننده

۲۱ کانون ثانی بازار ایرتسی اقشای

افندیلر ، اون بش کوندن بری استانبولده یوق ایدم ، سیاحتده بولونیوردم . بوکون کلدیم . اثنای سیاحتده احوال حاضرده داتر مشاهداتم حقنده سزه برار معروضاتده بولونه جقم .

کانون ثانیك اوچنجی کونی ایدی ، بورادن رومانیسا واپوریه مصره حرکت ایتدم . چناق قلعه بوغازینه کلنجه علی العجلاه چیقماق اوزره بزه تنبیهاتده بولوندیلم . دکنزه آجیلیر آجیلماز ، برحق ساعت قدر صوکر ، یونان دونانماسنه راست کلدک . اووقت استعجالک معناسی آکلاشیلیدی .

ایرتسی کون ، پیریه کلدیگم زمان ، بومباکی بر خبر بینمزمده باطلادی : کویا دونانماز تمامیه محو اولمش ! طیبی بو خبر روملر طرفندن ویریشیدی . بو خبری ایشیدیرایشیتیمز ، واپورده کی مسلمانلرک کافه سی اواش ، مزاره کیرمش کبی بر حاله دوچار اولدیلم . اودرجه که اوکون قاردهده بولونان آرقداشلردن هیچ بری بمکه بیله چیقمادی . واپور هر نه قدر پیردهده چوق قالمادیسهده ، اوکلدن صوکر رومانیسا پیردهده تلسر تلغراف آلمش : خایر ، بزم دونانمایه برشی اولماش . معافیله قلبلری استیلا ایدن حزن و کدر اوقدر چوق ، اویدر کثیف ایدی که بو خبرله بیله تماماً زائل اوله مادی .

اسکندریه کلدیگم زمان حمیدیه نك موفقیاتی تبشیر ایتدیلم . اخوان ، احبا ایسه کوروشور کوروشیمز ، سلام کلامدن اول ، احوالدن معلومات آلمق ایسته یورلر ، استانبولدن تبشیرات بکله یورلر ایدی . حتی هیچ طانیما دیغمز آدملر : - یاسیدی اشنی (ای شئی فیه)؟ دیه صوریورلر . برشی سوبله مک اقتدارنده دکل ایدم . معافیله تبشیرانده بولونیوردم : قطعاً حکومت ادرنده ، آطه لردن وازچیمیه جک ، دییوردم . بونی بویوک تبشیرات ! دیه تلقی ایدیوردیلم . چهارشنبه کونی اقشام اوزری ایدی ، قرق الی کشیدن مرکب بر جمعیه دعوت ایدلمشدم . بوجعیتدهده تبشیرانده بولوندم . هپ «اوله جق !» دن بحث ایدیوردم . قلبلری بر آرزو طمین ایچین بویله ایجاب ایدیوردی . انشاء حکومت صوک نفسه قدر ادرنه و آطه لرک محافظه سنه چالیشه جقدر . اولمازسه محاربه محقق در ، دییوردم ...

بز بویله یوکسکلردن آتوب طوتارکن ، ساعت طقوز اون راده لرنده ، بریسی بر تلغراف کتیردی : حکومت عثمانیه ادرنه بی بلا مقاومت تسلیم ایتدی . . . وای ، بونه حال ؟ بزه سویلیوردق ، تلغراف نه دییور ! بزم سوزلر یالان چیقدی ، هم دها آغزیمک صوی قورومه دن . بو خبر اوزرینه هر کسک قنادی دوشیدی . هله

کیده جکز . کورویورسکیز که بوتون اقوام انسانیه ایلری به کیدیور ، یالکیز بز دوریورز . بوندن اون سنه ، یکریمی سنه ، حتی دهها اول بوفلاکتی کسیدیرلر ، کورنلر واردی . سویلدیلر ، قولاق ویرمدک ، آدم سن دهه دیک ! نه ایسه شیمدی «مضی ماضی» دیهلم . بکن کچمشدر . فقط شوقالان حیاتی اولسون قورناردهلم . اولان اولدی ، دیه یأس کتیرمک ، درت اوچنی صالیورمک عقللی ایشی دکلدر . ذاتاً مسلمانانده بو یوقدر . (لاتیاسوا من روح الله) عنایت الهی دن مایوس اولمایکیز ؛ صاقین امیدکزی کسمه یکیز . (لا تقنطوا من رحمة الله) یأس حرامدر . اوله ایسه بوندن صوکرایی ایچون نه یایمق لازم کلیرسه یایلم ، آل برلکیله یایلم .

پیغمبریمز افندمن حضرتلرینه بری صوردی : -- اسلام نه در ، یارسول الله ؟ ...

— «الاسلام حسن الخلق» اسلام ، حسن اخلاقدن عبارتدر ، بیوردیلر . ینه صوردی :

— یارسول الله ، حسن خلق نه در ؟

بیوردیلر که : «ان اصل من قطعک وتعطی من حرمک وتعفو عن من ظلمک» یعنی سکا طاریلان ، سنکه رابطه یی قطع ایدن آدمله باریشماکدر ؛ سنی محروم برافانه بالمقابله ویرمه کدر ؛ سکا ظلم ایدنه ده خوش کوروب عفو ایتمه کدر .

آرتیق بوندن بویله اخلاقی اوله یه چالیشهلم . چونکه اخلاقسز بر جماعت یاشاماز . مضی ماضی دیهلم ، تفرقه لره خاتمه ویرلم . چونکه عاقبتی کوردک . ائی بیاملی بزه فلاکت حاضردهده هیمزک ، اوت ، بلا استننا هیمزک بر حصه مسئولیتی واردر . هیچ کیمسه کنیدیسی دارایه چیقارماسون . شیمدی هرکس وجدانه قارشی فلاکت حاضردهدن مسئول اولدیغی ؛ عمومک مسئولیتی میاننده کنیدیسنکده حصه دار اولدیغی اعتراف ایدرسه اوزمان ایش باشقه . لاشیر ؛ اوزمان ال برلکیله خسته لغک چاره سنه باقیلیر . حکومت ، ملت ، اردو ... بزدن برچوق فدا کارلقلر بکله یور . بز بوفدا کارلغی دینمزی ، وطنمزی ، کندمزی محافظه ایچون اختیار ایده جکز . علما علمیه ، زنکینلر ثروتیه ، فقیرلر کوجلری یتدیکی قدریله ، الی سلاح طوتانلر قوتیه چالیشه جق . بوربور جدر . بوندن قاجق حرامدر ، دینه خیانتدر . هر شئی حکومتدن بکله مه ملی .

چونکه مسلمانلغک صوک امیددی اولان بو حکومت ، بو حکومت خلافت آرتق حیانه وداع ایتک اوزره . دشمن مرکز خلافتدن بش اتی ساعت اوتدهده طورییور . شیمدی به قدر اولر ناصیل چالیشدیلم ، بزه قدر لاقید قالدق ، هیمز بیلورز . بونکه برابر دهامیدلر بوسبوتون منقطع اولماشدر . دهها اسلام ایچون حیات موعوددر . چالیشملی ، حکومتی ، اردویی تقویه ایتلی . اللهم انصر الاسلام والمسلمین . اللهم افرغ علينا صبراً وثبت اقدامنا وانصرنا على القوم الكافرين . ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار .